

ПРИЗНАВАЊЕ ПРИЈЕВРЕМЕНИХ И ФИКТИВНИХ ПРИХОДА

ШТА СУ ПРИХОДИ?

Сва повећања економских користи током обрачунског периода у облику прилива или повећања средстава или смањења обавеза, што има за последицу повећање капитала, али не и она у вези са уплатама од стране власника.

МОТИВИ ЗА МАНИПУЛАЦИЈЕ?

одржавање повјерења инвеститора

припрема за преузимање или
одбрана од непријатељског
преузимања

остварење бонуса, односно
коришћење опција на акције од
стране менаџера

одлагање обавеза за порез на
добит за будуће обрачунске
периоде

Да ли се менаџери више
одлучују на манипулацију
приходима или расходима?

Манипулације са приходима

Лажно
повећање
прихода

Лажно
снижавање
прихода

Који поступци би омогућили
лажно повећање прихода?

Сви поступци који имају за последицу
прерано признавање прихода или
признавање прихода чији је квалитет
дискутабилан, односно који не
испуњавају све услове потребне за
признавање, као и поступци који имају
за последицу исказивање
непостојећих прихода.

Лажно повећање прихода

признавање прихода унапред

књижење фиктивних
рачуна

надувавање
прихода

претварање резерви у
приходе

двоструко књижење истих рачуна купаца

Прерано признавање прихода или признавање прихода чији је квалитет дискутабилан:

- ⦿ признавање прихода по основу испорука које ће бити извршене у будућности;
- ⦿ признавање прихода пре испоруке или пре безусловног прихватања испоруке од стране купца;
- ⦿ признавање прихода чак и ако купац није обавезан да плати потраживања по основу којих настају ти приходи;
- ⦿ признавање прихода од испорука филијалама предузећа;
- ⦿ признавање прихода по основу трансакција у којима је извршена замена добара;
- ⦿ прецењивање прихода;

Према МРС 18 – Приходи, приходе од продате робе треба признати када су испуњени сви следећи услови:

- предузеће је на купца пренело значајне ризике и користи од власништва над робом;
- предузеће не задржава право да даље управља робом у обиму који је обично повезан са правом власништва над робом као и стварну контролу над продатом робом;
- износ прихода се може поуздано измерити;
- вероватно ће се економске користи везане за трансакцију слити у предузеће;
- трошкови који су настали или трошкови који ће настати у односу на ту трансакцију могу се поуздано измерити.

Фиктивни приходи:

- ⦿ Књижење непостојећих прихода
- ⦿ Лажне продаје постојећим купцима
- ⦿ Продаје непостојећим купцима

Исказивање непостојећих прихода:

- ⦿ исказивање прихода од испорука које немају економску вредност;
- ⦿ исказивање прилива готовине из позајмица као прихода;
- ⦿ исказивање прихода од улагања као пословног прихода;
- ⦿ исказивање рабата који ће бити остварен при будућим набавкама као приход;
- ⦿ исказивање прихода из swot послова (замјене добара).

Који поступци би омогућили
лажно снижење прихода?

Лажно снижење прихода

нефактурисање делимично
остварених услуга

преношење прихода у
идућу годину

продаја на
„црно“

одлагање прихода на разне
начине

нефактурисање континуираних испорука на крају
периода

Одлагање прихода текућег на будуће обрачунске периоде:

- стварање резервисања и њихово укључивање у приходе у будућим периодима;
- неосновано непризнавање прихода баш непосредно пре закључења аквизиције;

Примјер 1.

Предузеће „А“ примило је аванс од предузећа „Б“ за испоруку 100кг робе „Х“. Предузеће је приказало приход од продаје робе у тренутку пријема аванса.

Примјер 2.

Предузеће „А“ продало је робу у вриједности од 100.000 КМ без ПДВ-а. Обзиром да је у току новогодишња акција, купцу је на вриједност продаје одобрен рабат у износу од 10%. Приказан је приход од продаје у износу од 100.000 КМ.

Примјер 3.

Предузеће је продало робу у вриједности од 100.000 КМ са гаранцијом од 18 мјесеци. Иако досадашња искуства показују да је у просјеку враћено 2% робе на поправке, за које трошкови поправке износе 1.000 КМ. предузеће је формирало резервисање у износу од 10.000КМ. Након истека периода гаранције, утврђено је да су трошкови поправке за производе под гаранцијом износили 1.050 КМ. Признати су приходи од укидања резервисања у износу од 8.950 КМ.

Примјер 4.

Продавница мјешовите робе остварила је дневни пазар у висини од 3.510 КМ. На пословни рачун је уплаћена трећина пазара, а и приход од продаје робе је признат у истом износу. Остатак новца искориштен је за куповину залиха робе које нису приказане у билансима.

Примјер 5.

Предузеће „А“ испоручило је 20. децембра фактуре за продају производа сталним купцима у укупној вриједности од 200.000 КМ без ПДВ-а. Рачуновођа је добио налог да прокњижи фактуре, иако нису биле праћене отпремницама. На дан 10.01. наредне године, стигао је налог да се фактуре које су издате 20.12. претходне године сторнирају.

Примјер 6.

Предузеће је продало и испоручило робу у вриједности од 200.000 КМ без ПДВ-а 25.12.2018. године. На датум продаје и испоруке признати су приходи. Обрачун набавне вриједности робе продате по овој факутури евидентиран је 03.01.2019. године.

Примјер 7.

Предузеће „А“ одлучило је да уступи предузећу „Б“ машину „Х“ у замјену за машину „У“. Фер вриједност машине „Х“ је 16.000 КМ. Предузеће је признало приход од продаје у висини фер вриједности.

Примјер 8.

Предузеће „А“ продало је машину коју је користило за производњу тјестенине за 2.000 КМ. У евиденцијама предузећа, признат је приход од продаје робе.

Примјер 9.

Предузеће „А“ почело је са чишћењем зграде “А” 25.12.2018. године. Чишћење зграде трајаће до 15.01.2019. године. Предузеће је признало приход од пружања услуге на датум потписивања уговора.

Примјер 10.

Предузеће је у току 2018. године испоручило робе повезаном правном лицу у износу од 300.000 КМ. У консолидованом финансијском извјештају, приказани су приходи од продаје овом предузећу.